

Förenklad årsredovisning för Ljusdals kommun 2015

Vad blev resultatet?

Resultatet för 2015 blev för Ljusdals kommun ett överskott på 5,3 miljoner kr, vilket är något lägre än det beräknade överskottet på 6,7 miljoner kr som fanns i prognosen.

Kommunens nämnder tilldelas varje år pengar för sina verksamheter. Nämndernas nettoavvikelse mot budget uppgår år 2015 till -23,3 miljoner kr, vilket är 1,4 miljon kr bättre än prognosen i delårsrapporten. Omsorgsnämnden visar det största underskottet på 37,2 miljoner kr, utbildningsnämnden har ett överskott på 0,8 miljoner kr, och kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 12,5 miljoner kr. För nämnderna totalt sett har nettokostnaderna ökat med 36 miljoner kr jämfört med föregående år.

Kommunens totala överskott på 5 miljoner kr beror på flera intäkter av engångskaraktär, så som återbetalning av AFA-premie om 10 miljoner kronor, utdelning från Ljusdalshem om 3,5 miljoner kronor, återbetalning av villkorat ägartillskott för Ljusdalshem om 9,6 miljoner kronor, samt erhållande av statliga pengar för att täcka kostnader för ökat mottagande av flyktingar om 2 miljoner kronor.

Hur gick det med de ekonomiska målen?

I Kommunallagen står det att kommuner måste ha balans i ekonomin, kostnaderna får inte vara högre än intäkterna. Kommunerna ska också ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet.

Ljusdals kommun klarar delvis det finansiella mål som kommunfullmäktige har fastställt för 2015, att soliditeten förbättras med en procentenhet. Soliditeten är ett mått på hur mycket av tillgångarna som finansieras av eget kapital. Inräknat pensionsförbindelsen har soliditeten ökat med 3,4 procentenheter till 2,9 procent.

Tidigare års balanskravsunderskott uppgår till -4 miljoner kr. I delårsrapporten för 2015 lades en prognos med ett överskott på 6,7 miljoner kr. Kommunfullmäktige antog en åtgärdsplan för återställande av balanskravsunderskottet. Planen var:

- att klara resultatet för 2015 enligt delårsrapporten
- att omsorgsnämndens underskott för 2015 minskas jämfört med prognosen

Under hösten 2015 inträffade en brand i Förvaltningshuset som medförde stora skador. I bokslutet avsattes 3 miljoner kr för återköp av lösöre. Normalt återköps lösöre löpande under en längre tidsperiod, men branden skapade en situation där kommunen under en och samma tidpunkt måste ta dessa kostnader. Med andra ord belastades 2015 med kostnader som normalt skulle ha tagits under flera år framöver. Utan denna tidigareläggning av kostnader hade resultatet 2015 reglerat balanskravsunderskottet.

Enligt kommunallagen får kommunfullmäktige, om det finns synnerliga skäl, besluta att en reglering av ett negativt resultat inte ska göras. Ljusdals kommun anser att åtgärdsplanen följts och att resultatet för 2015, utan avsättningen på 3 miljoner kr, hade reglerat balanskravsunderskottet. Kommunen anser detta vara synnerliga skäl och att det resterande balanskravsunderskottet om -2,4 miljoner kr inte ska regleras. Ljusdals kommun anser att denna bedömning följer det grundläggande kravet om god ekonomisk hushållning enligt kommunallagen.

Åtgärdsplanen innehöll också en del där omsorgsnämndens underskott skulle minska. Detta var en del i planen för att klara delårsrapportens prognos, men också för att möjliggöra en ekonomi i balans 2016-2018. Detta klarades inte. Däremot genererade övriga nämnder ett större överskott, vilket gjorde att nämndernas totala underskott minskade jämfört med prognosen.

Vad bestämmer kommunen?

Kommunen måste följa lagar och regler om både ekonomi och verksamhet, den måste t.ex. erbjuda sina invånare äldreomsorg, förskola, skola, infrastruktur, m.m. Samtidigt fastställer kommunen själv de avgifter som invånarna får betala för service och tjänster, den bestämmer också själv skattenivån och hur den vill bedriva sin verksamhet.

Varifrån kommer pengarna?

Den största delen av Ljusdals kommuns verksamhet, 78 procent, finansieras av skatter och så kallade statliga utjämningsbidrag, något som ska ge landets kommuner likvärdiga ekonomiska förutsättningar. Kommunen får också inkomster via avgifter, arrenden, hyror, försäljning och räntor.

Vad används pengarna till?

En stor andel av kommunens pengar går till vård och omsorg (45 procent) samt pedagogisk verksamhet (39 procent), medan mindre andelar går till infrastruktur och skydd (6 procent), fritid och kultur (4 procent), gemensamma verksamheter (3 procent), politisk verksamhet (2 procent) samt arbete och näringsliv (1 procent).

Kommunens investeringar

Under året har det investerats 66 miljoner kronor, vilket är 28 miljoner lägre än i budgeten. De största enskilda objekten har varit renoveringen av Bofinkens förskola samt Kläppa industriområde.

Befolkning

Kommunens befolkning uppgick till 19 027 personer vid årsskiftet 2015/2016. Det är en ökning med 78 personer sedan årsskiftet 2014/2015. Det var 181 personer fler som flyttade till Ljusdals kommun än från Ljusdals kommun. Fortfarande dör det fler personer än det föds i kommunen.

Antal anställda

Ljusdals kommun hade vid årsskiftet 2015/2016 1676 tillsvidareanställda, därutöver var 163 personer tidsbegränsat anställda. Det totala antalet anställda var 1839. Utöver dessa fanns även 61 deltidsbrandmän samt ett antal timavlönade.

Årets viktigaste händelser i Ljusdals kommun

- För att förbättra inköpsverksamheten inrättade kommunen under året en tjänst som inköpschef, vilket medför bättre kontroll över alla inköp. Inköpskostnaderna sänks, kvalitén följs upp och mer kan upphandlas lokalt och hållbart.
- Trafikverket vill införa servicefönster, som innebär att all tågtrafik stoppas under vissa tider på dagen. Kommunen har engagerat sig starkt för att eventuellt kommande servicefönster ska få så liten påverkan som möjligt på tågtrafiken genom kommunen.
- Kommunikation är viktig och under hösten har kommunens vik. informationschef arbetat med att förstärka den genom fler pressmeddelanden och mer information på hemsida och Facebook.
- Den 30 september utsattes Förvaltningshuset för ett attentat och delar av entréplanet sattes i brand. Personal utsattes för stora påfrestningar och lokaler drabbades av kraftig

rök, med stora materiella skador som följd. Branden innebär stora kostnader för kommunen.

- I Ramsjö har förarbete skett i ett projekt som syftar till att skapa en samordnad kommunal service, ett landsbygdsprojekt som ska engagera alla invånare, föreningar och organisationer att ta gemensamt ansvar för Ramsjö.
- För att ta ett samlat grepp och lägga grund för utvecklingen av Ljusdals köping startades under året en Köpingsutvecklingsprocess (KUP). Arbetet har inriktats på centrum, Östernäs samt Gamla Stan, och omfattar handelsstrategi, fördjupad översiktsplan, fysisk planering, virkesomlastning, kultur, rekreation, fritid, event och aktiviteter. Insatserna kommer att påverka köpingen under årtionden.
- Under året restes Fotbollshallen med tält och fullstor fotbollsplan på Älvsåsen, Östernäs-parken invigdes och en betongpark började anläggas på Östernäs.
- Ljusdalshems beslutade att bygga bostäder och under augusti 2016 kommer byggekranarna till Molinsgatan för att uppföra ett nytt bostadshus.
- Bredbandsutbyggnaden fortsatte under året. Kommunen har anslagit 2,5 miljoner för att skynda på utbyggnaden för 2015-2020.

De olika verksamheternas resultat och arbete

Här nedan presenteras resultaten för kommunens olika verksamheter. Kolumnen Budget 2015 visar de nettokostnader som verksamheterna planerat för, medan kolumnen Netto visar vad nettokostnaderna blev under året. I kolumnen Avvikelse ses resultatet för respektive verksamhet, nettokostnader jämfört med budget. Siffrorna visar antal tusen kr, t.ex. var budgeten för kommunfullmäktige 1 840 000 kr.

Nämnd/Styrelse	Budget 2015	Redovisat 2015		Avvikelse	
		Intäkt	Kostnad	Netto	2015
Kommunfullmäktige	1 840		1 351	1 351	489
Revisionen	1 100		1 137	1 137	-37
Kommunstyrelse	175 022	139 890	302 383	162 493	12 529
<i>varav kommunledningskontor</i>	58 637	3 687	57 793	54 106	4 531
<i>varav samhällsutveckling</i>	116 385	136 203	244 590	108 387	7 998
Utbildningsnämnd	419 874	85 202	504 215	419 013	861
Ormsorgsnämnd	450 119	254 761	742 103	487 342	-37 223
Valnämnd	5		0	0	5
Myndighetsnämnd	310		234	234	76
Överförmyndarnämnd	900	1 569	2 396	827	73
	1 049 170	481 422	1 553 819	1 072 397	-23 227

Kommunen måste ha mer intäkter än kostnader för att ha råd med både den löpande verksamheten, investeringar, pensionsutbetalningar och oförutsedda utgifter. Om kostnaderna är större än intäkterna kan kommunen tvingas låna pengar eller ta av sparkapital.

Resultat och viktiga händelser i verksamheterna

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens verksamhet består av två förvaltningar.

Kommunledningskontoret är en stabsfunktion bestående av kommunkansli, ekonomi-, personal-, IT-, informations- och utredningsenhet, samt utvecklingsprojekt och kraftverket Kvarndammen. Under kommunledningskontoret finns även verksamheten på Stenegård.

Samhällsutvecklingsförvaltningen är kommunstyrelsens verksamhetsförvaltning och omfattar: verksamhetsstöd, ungas inflytande, plan och bygg, fastigheter, energirådgivning, gator och vägar, parker och lekplatser, miljö, räddningstjänst, biblioteksverksamhet, musik- och kulturverksamhet, fritidsgårdar, fritidsverksamhet, bostadsanpassningsbidrag och städ.

Årets resultat

Kommunstyrelsen redovisar för år 2015 ett samlat överskott om 12 528 000 kr, fördelat med ett överskott om 4 531 000 kr på kommunledningskontoret och ett överskott om 7 997 000 kr på samhällsutvecklingsförvaltningen.

Viktiga händelser under året

- Baserat på kommunens vision har nämnden påbörjat arbetet med att omvandla kommunfullmäktiges mål till nämndens egna. Arbetet kommer att slutföras våren 2016.
- En brand orsakad av en enskild person ödelade foajén i Förvaltningshuset den 30 september. Ingen människa skadades fysiskt. Däremot var de materiella skadorna omfattande, och arbetet med färdigställandet av foajéns framtida form beräknas därför pågå även under en del av 2017.
- En samordnad och förstärkt styrning av IT-verksamheten pågår utifrån ett koncernövergripande perspektiv. Bland annat planeras för införande av nytt ärendehanteringssystem, e-postsystem samt en ny telefonlösning. Samtliga skolor ska på kort tid få tillgång till kvalitativ trådlös uppkoppling.
- Under senare delen av året har en ny tjänst som inköpschef inrättats och tillsatts. Syftet med funktionen är att på ett bättre sätt möta Inköp Gävleborgs erbjudande om upphandlingar samt utveckla det lokala inköpsarbetet.
- Arbetet med KUP:en (Köpingsutvecklingsprocessen), som syftar till att utveckla och höja attraktiviteten för Ljusdals köpings centrala delar, har inletts. Under året hölls ett stort antal möten med intressenter och tre seminarier med inbjudna experter. Arbetet fortsätter under 2016.
- Ramsjöbygden, ett arbete för att stödja och utveckla denna del av kommunen, har startats upp genom en förstudie under året. Arbetet beräknas fortsätta i en försöksperiod fram till slutet av 2017.

- Kommunens funktion utvecklare har överförs till kommunledningskontoret.
- Utvecklingsperioden 2013-2015 på Stenegård resulterade i ett beslut under maj månad om fortsatt kommunalt ägande och ett inriktningsbeslut för perioden 2016-2020.
- Nytt telefonhänvisningssystem.
- Av media uppmärksammas konferens om berusningsstudie i Ljusdal.
- Kommunfullmäktige beslutade i juni om att inrätta en särskild beredning för frågor om jämställdhet, jämställdhetsberedningen.
- Det mesta av arbetet med nya ljusdal.se och ett nytt blankettsystem genomfördes för lansering tidigt under 2016.
- Medborgarskapsceremoni genomfördes på nationaldagen för andra året i rad.
- Fortsatt renovering och upprustning av Folkparken.
- Om- och tillbyggnad av Färila skola samt Bofinkens förskola.
- Ny ventilation på Källbacka.
- Ombyggnad av Propellerns förskola.
- Sanering/återställning efter brand i Förvaltningshuset.
- Renovering av kommunens gator fortsatte enligt asfaltsplanen i Järvsö, Ljusdal och Färila.
- Renovering av gatubelysningsanläggningar fortsatte enligt plan.
- Östernäs nya parkområde invigdes och byggnation av betongpark påbörjades i föreningsregi med kommunalt stöd.
- Kläppa industriområde anlades med nytt vägnät för motorfordon, cykel och promenad.
- Busslinje 53 började köras i ny sträckning genom Ljusdal, och kommunen byggde tillgängliga hållplatser.
- Plan- och byggenheten har arbetat mycket med ärenden om vindkraft.
- Samarbetet med Peab angående utveckling av ett handels- och kontorsområde på Östernäs avslutades i och med 2015.

- Byggandet av strand- och parkområdet på Östernäs färdigställdes.
- Ett gemensamt projekt med näringslivet, Trafikverket och Region Gävleborg, för en omlastningsterminal i Böle har avancerat.
- Miljöenheten har under året handlagt 1 115 ärenden inom områdena miljöförlig verksamhet, hälsoskydd, avfall, natur och livsmedel.
- Miljöenheten har under året genomfört 157 tillsyns- och kontrollaktiviteter inom områdena hälsoskydd, miljöfarlig verksamhet och livsmedel.
- Räddningstjänsten har genomfört ett beslut- och ledningsstödsprojekt tillsammans med MSB.
- Biblioteket genomförde det första året av tre med beslutade besparingar. Det sparades på en heltidstjänst, transporter, litteratur, och öppet- tiderna reducerades på flera bibliotek.
- Brandattentatet under hösten medförde att huvudbibliotekets lokal med inventarier och litteraturbestånd rökskadades. En provisorisk central för biblioteksverksamheten upprättades istället i bokbusmagasinet, som klarat sig från rökskador. Bokbussen fick också extra hållplatstider vid Förvaltningshuset och filialerna fick förstärkt bemanning.
- Ljusdal anslöt sig under hösten till den nationella bibliotekskatalogen Libris.
- Fotbollshallen på Älrvallen färdigställdes.
- Fiskeplanen färdigställdes.
- Byte till energisnål belysning vid fritidsanläggningarna pågår.
- En utredning om eventuell etablering av ett operativt Kulturcentrum i befintliga lokaler vid Slottegymnasiet/Musikskolan har gjorts och beslut är fattat i KS om ingångsättande under 2016/2017.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden ansvarar för verksamhet från barnomsorg till vuxenutbildning. Barnomsorg bedrivs både i kommunal och fristående regi. Inom barnomsorgen (pedagogisk omsorg, fritidshem och förskola) finns 1 570 barn inskrivna, varav ca 25 procent i fristående verksamhet.

Årets resultat

Prognosen visade på ett underskott på 928 000 kr, men nämndens verksamheter visade sig få ett överskott om 860 000 kr för år 2015.

Viktiga händelser under året

- Skolinspektionens tillsyn av verksamheterna har slutförts och åtgärder vidtagits med anledning av rapporterna.
- En ny organisation för modersmålsundervisning har skapats och nya lärare anställts.
- Beslut har fattats om att skapa en samlad gymnasieskola istället för två enheter.
- Renovering av förskolan Galaxen i Ljusdal (f.d. Bofinken) och Propellern i Färila samt tillbyggnad av Färila skola har fullföljts.
- Förskolan i Rolfhamre har flyttat till nyrenoverade hyrda lokaler i Tallåsen.
- Beslut har fattats om att från årsskiftet omvandla dagbarnvårdarkollektivet Ringblomman till förskola.
- Företagskuvösen Clara Vallis har överförs från UC:s ansvarsområde till NärLjus.
- Nämnden har genomfört tillsyn av samtliga fristående förskolor i kommunen.
- Förvaltningschef och biträdande förvaltningschef har lämnat sina tjänster i slutet av året. Rekrytering har inletts.
- Utbildningsnämnden har inlett ett arbete med en långtidsplan som ska inkludera en total översyn av skolorganisationen.

Omsorgsnämnden

Omsorgsnämndens verksamhetsområden är många: hemtjänst, vård- och omsorgsboenden, viss hälso- och sjukvård, personlig assistans, grupp- och servicebostäder, korttidshem, daglig verksamhet, bedömning och beslut om insatser enligt gällande lagstiftning, avgiftshandläggning, anhörigstöd, försörjningsstöd, stöd åt barn, unga, familjer och andra vuxna, vård utan samtycke av unga och missbrukare, handläggning av familjerätt, serveringstillstånd, skuldsanering, förebyggande barn- och ungdomsarbete, medlingsverksamhet för unga, budgetrådgivning och kostservice.

Ytterligare verksamhetsområden för omsorgsnämnden är kommunens bilpool, delar av skogsverksamheten, viss återvinning och tillverkning. Tillsammans med IFO och Arbetsförmedlingen skapas också arbete för dem som har svårast att komma in på arbetsmarknaden. Integrationsverksamheten ansvarar för mottagande av kommunplacerade flyktingar med uppehållstillstånd samt hem för ensamkommande flyktingbarn.

Årets resultat

Omsorgsförvaltningen visar ett underskott om 37 306 000 kr för år 2015. Förvaltningen har jobbat med besparingar en längre tid. Det kommer att krävas ett gediget arbete även framåt. Det ekonomiska läget för omsorgsförvaltningen är allvarligt. De ökade kostnader som vi kunde se 2014 har fortsatt under 2015.

Viktiga händelser under året

- Omsorgsnämnden har under hela 2015 kämpat med ett stort underskott, vilket medförde att omsorgsnämnden i maj 2015 beslutade att omsorgsförvaltningen skulle genomföra en 2-procentig besparing utifrån det prognostiserade underskottet. Förvaltningen presenterade en aktivitetslista med 99 besparingsåtgärder.
- Inköpsstopp infördes under hösten och omsorgsnämnden har varje månad sedan september varit kallad till kommunstyrelsen för att redovisa prognos och beslutade åtgärder.
- Under året beslutade omsorgsnämnden om en nedläggning av vård- och omsorgsboendet (VoBo) Björkbacka i Järvsö. Samtliga kunder erbjöds plats vid övriga VoBo i Ljusdals kommun och boendet stängdes den 1 december.
- Den stora flyktingkatastrofen i vår omvärld har påverkat omsorgsförvaltningen i allra högsta grad. Under årets sista månader såg vi en dramatisk ökning av ensamkommande flyktingbarn, vilket har ökat arbetsbelastningen inom IFO och integrationsverksamheten. Ljusdals kommun ska 2016 tillhandahålla 96 platser för ensamkommande flyktingbarn, att jämföras med de 11 platser Ljusdal kommun enligt överenskommelsen med Migrationsverket skulle tillhandahålla 2015.
- Under hösten har omsorgsnämnden således beslutat att öppna ytterligare ett hem för vård eller boende (HVB) för ensamkommande barn, Credo 4, som planeras öppna sommaren 2016.
- I november anställdes en ny förvaltningschef och i december meddelades att omsorgsnämndens ordförande valt att avgå och att ny ordförande ska väljas vid kommunfullmäktige i början av 2016.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden ska verka för att reglerna i enlighet med förmyndarskapslagstiftningen efterlevs. Den huvudsakliga uppgiften är att utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare samt att ha en fortlöpande kontroll över deras förvaltning av huvudmännens egendom och omsorg om deras person. Kontrollen sker till stor del genom granskningar av årsräkningar. Beslut och rådgivning är ytterligare två delar i verksamheten.

Årets resultat

År 2015 förbrukade överförmyndarnämnden 827 300 kr och fick därmed ett överskott om 72 700 kr, eftersom budgeten omfattade 900 000 kr.

Viktiga händelser under året

- Granskning av årsräkning och beslut om arvode genomfördes enligt plan. Utifrån detta timanställdes två granskare under våren, med avslut i juni då granskningen ansågs slutförd.
- Utbildning för god man/förvaltare genomfördes vecka 42 med 38 deltagare, och utbildning för god man för ensamkommande barn genomfördes löpande (5 ggr) samt under en tvådagarsutbildning i november. Det har satsats på rekrytering av god man för ensamkommande barn.
- Under året har det jobbats med extra arbetsuppgifter i form av utredning till Tingsrätten, för att få in i verksamheten.
- Mottagande och tillsyn över ensamkommande barn har ökat drastiskt under 2015 då Ljusdal tog emot 72 barn, jämfört med 2014 då 43 barn togs emot. Prognosen visar ytterligare en ökning för 2016. Detta ökar belastningen markant på verksamheten, varpå arbetet med anställning av ytterligare två medarbetare har påbörjats
- Enheten har från 1 maj en ny assistent på halvtid och ytterligare en assistent från 1 juli utifrån ökad arbetsbelastning, varpå enheten nu har 4,5 årsanställda.
- Enheten har varit tungt arbetsbelastad, så effektivisering och prioritering av verksamheten har varit ett arbete som löpt på under året.

Koncernbolag och stiftelser

AB Ljusdal Energiföretag koncern

Koncernen bedriver produktion, inköp och försäljning av el och fjärrvärme, och från och med 2011 även vatten och renhållning. Koncernen genomför också kommunens IT-infrastruktur-satsning. Helägda dotterbolag är Ljusdal Energi AB, Ljusdal Elnät AB, Ljusnet AB, Ljusdal Vatten AB och Ljusdal Renhållning AB samt hälftenägt Ljusdal Energi Försäljning AB. Koncernen producerar fjärrvärme i fyra anläggningar och elkraft i två vattenkraftsstationer.

Ägd andel 100 %.

Nyckeltal (Tkr)	2015	2014
Omsättning	182 431	177 111
Resultat	12 786	8 691
Balansomslutning	625 328	587 416
Eget kapital	100 742	90 211
Antal anställda	78	79

AB Ljusdalshem koncern

Kommunens bostadsstiftelse övergick till att bedrivas i aktiebolagsform fr.o.m. 1997. Bolagets ändamål är att främja kommunens försörjning med bostäder och lokaler. Ljusdalshem förvaltar 1 689 lägenheter. Helägt dotterbolag är AB Ljusdals servicehus, som har som ändamål att främja försörjningen av boenden för omsorgsverksamhet i kommunen.

Ägd andel 100 %.

Nyckeltal (Tkr)	2015	2014
Omsättning	147 433	150 572
Resultat	17 430	16 679
Balansomslutning	609 466	631 999
Eget kapital	120 331	116 139
Antal anställda	40	26

Ljusdals kommuns näringspolitiska stiftelse Närljus

Närljus bildades 1986 av kommunen och det lokala näringslivet. Närljus arbetar med utvecklande av det lokala näringslivet samt med stöd och service till nya och befintliga företag.

Nyckeltal (Tkr)	2015	2014
Omsättning	5 979	6 025
Resultat	394	-35
Balansomslutning	2 029	1 722
Eget kapital	1 192	798
Antal anställda	5	6

Stiftelsen Stenegård

Beslut har tagits i kommunfullmäktige om att stiftelsen ska avvecklas och stiftelsen har sålt fastigheten Stenegård till kommunen.

Nyckeltal (Tkr)	2015	2014
Omsättning	0	0
Resultat	0	39
Balansomslutning	0	0
Eget kapital	-2 177	-2 177
Antal anställda	0	0